

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงแนวความคิดและกระบวนการสอบสวนและดำเนินคดีวิสามัญฆาตกรรมที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และวิเคราะห์ถึงปัญหาเกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตายทุกฝ่าย รวมถึงอำนาจและบทบาทของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการที่มีอยู่ในกระบวนการดำเนินคดีวิสามัญฆาตกรรม

จากการศึกษาพบว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจในการทำสำนวนสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรม แม้ว่าพนักงานอัยการจะมีอำนาจสั่งสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งพยานคนใดมาให้ซักถามเพื่อส่งต่อไปได้ แต่ก็ต้องกระทำโดยผ่านพนักงานสอบสวนเท่านั้น ต่อมามีการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2550 กำหนดอำนาจและบทบาทให้พนักงานอัยการเข้ามาร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวน แต่เป็นไปในลักษณะผู้ให้คำแนะนำและตรวจสอบเท่านั้น มิใช่ผู้ควบคุมการสอบสวน ทำให้ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของการสอบสวนที่ดำเนินการโดยองค์กรตำรวจ

ผู้เขียนได้เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินคดีวิสามัญฆาตกรรม โดยเห็นควรให้พนักงานอัยการซึ่งเป็นองค์กรที่มีความเป็นกลางในกรณีที่เกิดคดีวิสามัญฆาตกรรมเข้ามามีบทบาทในกระบวนการดำเนินคดีวิสามัญฆาตกรรมมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน หรือพนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุด เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมและคดีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นหลักประกันการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำหนดให้แพทย์ทางนิติเวชศาสตร์มีอำนาจหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพและทำสำนวนชันสูตรพลิกศพ โดยพนักงานอัยการและพนักงานสอบสวนมีอำนาจอยู่ร่วมในการชันสูตรพลิกศพด้วย เพื่อให้สำนวนชันสูตรพลิกศพมีคุณภาพมากขึ้น

This research mainly focuses on ideas, investigation proceeding, and extra judicial killy process in the Criminal Procedure Code. It also analyses problems arisen from the effectiveness of protection against the rights of people related to death. The power and duty of investigation officer and public prosecutor in the extra judicial killy process are additionally included.

From the study, the Criminal Procedure Code grants an investigation officer the power to conduct extra judicial killy reports. Although a public prosecutor may issue orders for additional investigation or submitting witnesses for further inquiry, it can only be done by investigation officer. Thereafter, 27th Amendment of Criminal Procedure Act B.E. 2550 grants a public prosecutor the power and role to co-investigate with investigation officer. However, he may only give advice and examination, not governing the investigation, which may cause issues about transparency and trustworthiness of the investigation conducted by police organization.

This note guides directions on how to improve the extra judicial killy process. Known of his impartiality, the public prosecutor is recommended to have more roles in the extra judicial killy process. The Attorney General, acting officer, or assigned public prosecutor should be responsible in the extra judicial killy investigation and other related cases for the security of justice to all parties. To give the autopsy report more quality, a forensic medical doctor should be granted the power and duty to perform autopsy and make reports in which the public prosecutor and investigation officer participate.